

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۶/۰۷

محمدصالح گردش

"سرنخ یکی از ده ها مهاجرت آریایی در طول تاریخ به سرزمین ما"

در طول تاریخ بشری برتری ها و امتیازات قومی و تباری در نتیجه فن آوری ها و دست آورد های علمی بدست آمده است. یکی از امتیازات و برتری های نژاد سفید چشم آبی یا آریایی ها در عصر مفرغ که آن طایفه را بالای باشندگان و تمدن های قدیم سرزمین های چون ایران، افغانستان و شبه قاره هند مسلط نمود، در نتیجه اهلی سازی اسب و استفاده از آن حیوان در تقابل و برخورد با ملل قدیم این حوزه بوده است. قرار یافته ها و نظریات معتبر، اسب توسط مردم باشنده شمال و جنوب دریای خزر تا سرزمین اکراین اهلی گردیده و مورد استفاده قرار گرفته است. در گذشته ها اهلی سازی و استفاده از اسب یک دست آورد و انقلاب بزرگ برای امتیاز گیری بوده است و داشتن و استفاده از اسب در جنگ و پیشروی های مردم دنیای قدیم همانند امتیاز گیری از راکت های کروز در جنگ های امروز بوده است. سگ را در زبان مردم "تات"، اسپه **Asbeh** گویند. محققین، قوم تات را از بازماندگان قوم ماد که پیش از هخامنشیان در سرزمین ایران امروزی پادشاهی و امپراطوری داشته اند، دانسته اند. همچنان در زبان "تالشی" سگ را اسپه **Espa** و هم اسپه **Sipa** می گویند. قوم تالش را محققان از قوم قدیم "کادوسی" می دانند که از هزاران سال پیش در کوه های غربی البرز و در کناره های بحیره کاسپین می زیسته اند. از زبان مردم ماد چیزی نمی دانیم و فقط چند اسم از شاهان آن قوم را که از نوشته های هرودت به ما رسیده می شناسیم. بنا به نوشته هرودت، مادها سگ را "سپاکو" می گفته اند. فقط با ارتباط و پیوند همین یک اسم می توان زبان مردم تات و تالش را با زبان قوم ماد در پیوند دانست. در زبان پشتو نیز سگ را سپی **Spi** و **Spay** گویند که شاید با زبان ماد ها و تات و تالش پیوند داشته باشد. تعجب کننده نخواهد بود که سگ را در زبان روسی "ساباکا" و در اکراینی "سُباکا" می گویند گیلان اسم ولسوالی است در ولایت غزنی. اکثر باشندگان آنها از قوم بزرگ "غلجایی" و قوم "اندر" است. در استان گیلان سرزمین ایران بر علاوه گیلکی ها، تات ها و تالشی ها نیز از باشندگان اصیل و قدیم آن سامان اند در شمال غرب ایران روستایی به نام دشت اندر از مربوطات استان اربیل است و همین قسم یکی از ولسوالی های ولایت غزنی نیز به نام اندر مسماست و چنانکه گفتیم اسم یکی از اقوام پشتون باشنده غزنی نیز اندر است. "داتاخیل" اسم قوم و منطقه بزرگ در وزیرستان شمالی و هم اسم یک قوم بزرگ پشتون در آن ساحه می باشد، همچنان "توتاخیل" اسم یکی از اقوام باشنده پکتیا، "دادوخیل" اسم یکی از اقوام پشتون باشنده ولایت لوگر، ممکن است با اسم قوم تات استان گیلان سرزمین ایران پیوند بخورد. همینگونه اسم قوم "مدوخیل" (یکی از شاخه های قوم پشتون) محتمل است با اسم قوم آریایی تبار مادهای قدیم مرتبط باشد. یکی از اقوام قدیم باشنده پکتیا بنا به روایت هرودوت، "دادیک" ها بوده است که به نظر من دادیک های عصر هرودت ممکن است اسلاف اقوام داتاخیل و طوطاخیل و دادوخیل بوده باشند، با تذکر اینکه دری زبانان فعلی

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

ولایت پکتیا که تاجیک خطاب می گردند، بازماندگان دادیک های عصر هرودوت نخواهند بود و پارسی زبانان پکتیا امروزی بعد از فروپاشی سلسله صفاریان در زمان سلطان محمود غزنوی از سیستان به سرزمین پکتیا تبعید گردیده اند ولی شخص "امیر خلف بانو" آخرین امیر خاندان صفاری با خانواده اش به ولایت سرپل امروزی تبعید گردیده بود که در باره در یکی از نوشته هایم در وب سایت افغان جرمن نگاشته ام و هم در یکی از آثارم به چاپ رسیده است. خصوصیات و ویژگی های جسمی نظر به قانون وراثت از نسلی به نسلی انتقال می یابد، اینکه در میان پشتون ها افراد چشم آبی یا سبز چشم را می بینیم دور از احتمال تداوم همان ویژگی های نسل و ژن آریایی خواهد بود. تیمور گورکانی در اثر خود "منم تیمور جهانگشا" از یک روستای سرزمین گیلان به نام "اسپهدان" یاد می کند که همه باشندگان آنجا سفید چهره و صاحب چشمان آبی بوده اند. همین حالا نیز در مناطق شمال غرب ایران روستا هایی موجود است که باشندگان شان بیشتر چشم آبی اند. مهاجرت اقوام تاتی و مادی ممکن است در زمان امپراتوری مادها یا کمی پیش تر و یا بعدتر در سرزمین ما صورت گرفته باشد و ممکن است از واپسین مهاجرت های آریایی ها خواهد بود، زیرا بعد از آن، تاریخ کم کم شاهد تهاجم اقوام زرد پوست درین حوزه ها بوده است. اما نظر و بینش من درین راستا این است که چند اسب سوار سفیدپوست چشم آبی در گذشته های دور آمده همه خط و مش زندگی را به ما ترسیم نکرده و به ارث نگذاشته اند، زیرا ما تن پوشه ها و جان مایه های زبانی و فرهنگی پیش از آمدن آریایی ها را درین حوزه داشته ایم چنانکه همین قوم پشتون ما یکی از قدیم ترین و اصیل ترین باشندگان این حوزه اند که از گذشته های دور در اطراف کوه های سلیمان و به صورت کل در جنوب کوه های هندوکش و حتا در شمال کشور ما می زیستند و اسلاف همین اقوام پشتون و بلوچ ما در آفرینش تمدن های "موهنجودارو"، "هاراپا"، "مندیگک"، "شهرسوخته" و هم تمدن "باختر" نقش داشته اند. در مجاورت شهر باستانی بلخ، تپه بزرگی است به نام "بختی شاه" یا "بکتی شاه" مربوط ولسوالی "چهاربولک" ولایت بلخ. این تپه که بسیار قدیمی تر از آثار تاریخی موجود شهر بلخ به نظر می رسد، اسمش با اسم سرزمین پکتیا که یکی از اقامتگاه های قدیم پشتون ها بوده است، پیوند خواهد داشت.

آرشیف: مطالب نشر شده محترم محمدصالح گردش

د پانو شمېره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هبله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ